

KÖSZÖNETMONDÁS

Kultusz, közösség, köszönet

Igen tisztelt Ünnepi Egyetemi Doktoravató Közgyűlés!
Főtisztelendő Rektor Úr, Elnök Úr, Professzor és Tanár Urak!
Tisztelt újonnan avatott Teológiai Doktor Kollégák!
Tisztelt Kollégák!
Ünneplő Gyülekezet!

Isten iránti alázatra intő hálaadással szólok most a Debreceni Református Hit-tudományi Egyetem ünnepi egyetemi közgyűléséhez, amikor a 100 évvel ezelőtti egyetemalapítás évében, valamint az e helyen különösen kézzelfogható, megtapasztalható egyetemes keresztyén és magyar református hit, tudomány és művelődés folytatólagosságának jegyében elkötelező kitüntetésként vehettem át habilitált doktori okleveletem. Ami olybá tűnik számomra, mint a hihetetlenül nagy Illés égből leesett és hátrahagyott palástja (vö. 2Kir 2), amely tényleges súlya alatt talán Elizeus éppúgy rogyadozott, ahogyan én, amikor méltatlanul, szinte a semmiből jöve keresztyén, református, magyar és kulák ősök leszármazottjaként, nemes örökségük hordozójaként, első generációs diplomásként most itt állok Önök előtt.

Ez ünnepi órán hitbéli, emberi, tudományos életutamról három szó segítségével szeretnék röviden szólni. Ezek a következők: kultusz, közösség, köszönet.

Legfontosabb és diszciplinát összekötő, szintézisbe hozó érdeklődésem az, amit a kultusz, az istentisztelet világával köthetünk össze. A keresztyén egyház egyetlen jövőképe és jövőrealitása az Istennel való találkozás, ami az egyéni tapasztalások mellett az Istent dicsérő és magasztaló közösségben csúcsosodik ki. Ábrahám azt mondta azon a hegyen, ahol egyetlen és szeretett fiát az Úr parancsára gúzsba kötötte, hogy az „Az Úr hegyén a gondviselés” (1Móz 22,14). Valóban, és talán e hegyre felmenve a későbbi nemzedékek sokasága látta, tapasztalta ennek valóságát és erejét. Ezékiel prófétai látása számára is a jövő a hegyen épült templomtól, a templom küszöbe alól kiáradó és a perifériáig elhatoló élő, elevenítő és éltető víztől függ (vö. Ez 47). Fontos és fel nem cserélhető az irány. Az Úrral való találkozás elemi élménye és igénye jövendőnk mértékegysége. A most benyújtott habilitációs munkámban monografikus szinten sok évtizeddel ezelőtt megfogalmazott igénynek igyekeztem eleget tenni: az egyházi év gyakorlatának gyökereit, történetét, protestáns és különösen magyar református recepcióját vizsgáltam, amely mellé a magyar keresztyénség mintegy ezeresztendő történetéből a legfontosabb és számunkra legjelentősebb szövegeket is odatettem a további kutatás

számára. Ezt a munkát nem csupán a vizsgabizottság elé tettem, hanem a Kárpát-medencei magyar református közösségünk elé is, egyúttal segítve a Generális Konvent Liturgiai Bizottságának munkáját.

A kultusz közösséget teremt: Istennel és emberekkel. A szent sátor és a templom nem egyszerű és vulgárteológiai „talipont”, hanem a legmélyebb, nyomorúságok között is megtartó, nemes értelemben vett koinóniát teremt. Ennek a közösségnek az erejét, áldásait, védelmét kaphatjuk és érezhetjük az egyházban és kisebb-nagyobb közösségeinkben. Munkámat és minden tudományos munkámat nem saját érdememnek, saját érvényesülésemnek tartom és érvényesülésemként végzem, hanem a legtágabban és a legszűkebben vett egyházi, gyülekezeti, tudományos közösségeink javára ajánlom fel, mint ahogyan az tulajdonképpen ezekből a közösségekből, koinóniákból született. Nagyon megtisztelő számomra, hogy ezen az ünnepi órán számos közvetlen és szeretett munkatársam itt van a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi és Tanítóképző Főiskolai Karáról, akikkel naponta osztozunk hivatásunk minden nehézségében és szépségében úgy is, mint a *communio viatorum*, az úton járók közösségének valóságát megélik. Munkám eredményeit ekként ajánlom fel a mostani és elkövetkezendő nemzedékek, közösségeink javára, az egyház élete, kultúrája és az egyházi felsőoktatás előmozdítása szent ügyének.

A köszönet és a hála is ott van a szívemben és a lelkemben ezen az órán. Köszönettel tartozom elsősorban a Debreceni Református Hittudományi Egyetemnek, professzor- és tanártársaknak azért az elkötelező és rendkívül megtisztelő kolleghiális nyitottságért, segítségért, ahogyan tudományos pályafutásomat és emberi formálódásomat évek óta jóságosan és bölcsen formálták és formálják. Minden biztonnal pályafutásom kitörölhetetlen része az itt szerzett doktori fokozat és a most átvett habilitációs oklevél, amit a tudományszervezés mellett megannyi csendes, de mindenkor elevenen kiható beszélgetés és párbeszéd kísért és formált.

Köszönöm a Károli Gáspár Református Egyetem tudományos műhelyeinek és más tudományos közösségeknek, kollégáimnak és – örömmel mondom – barátaimnak a sodró, előrevivő, elgondolkodtató jelenlétet és közösséget.

Köszönöm a legközvetlenebb család és legszorosabb értemben vett útítársak erőn felüli jelenlétét és az elmúlt években megtapasztalt megannyi, szinte elmondhatatlan és érthetetlen erőtlenség között a szeretet megtartó erejét.

Megemlékezem azokról is, akik már nem lehetnek itt ezen az órán, pedig közvetve és közvetlenül sokat tettek azért, hogy ezt a mai órát megérhettem.

A zsoltáros szavaival szólva: „*Sokat gyötörtek ifjúságom óta, mégsem bírtak velem. Hátamon szántók szántottak, hosszú barázdákat szántottak. De igazságos az Úr...*” (Zsolt 129,3–4). „*Az örökkévaló királynak pedig, a halhatatlan, láthatatlan, egyedül bölcs Istennek tisztesség és dicsőség örökkön örökké! Ámen*” (1Tim 1,17).

Debrecen, 2014. december 16.

Köszönöm figyelmüket!
Dr. Pap Ferenc